

ПРОБЛЕМИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

О.В. Заярнюк

Кіровоградський національний технічний університет,

кафедра економіки праці та менеджменту

e-mail: alekseyzajarnuk@rambler.ru

Гарантія працевлаштування є одним з основних конституційних прав громадян України. Для людей з обмеженими можливостями, до яких ми відносимо інвалідів, воно є ключовою умовою їх соціальної інтеграції.

Водночас, звернення до статистики свідчить, що лише 13,4% загальної кількості зареєстрованих працездатних дорослих інвалідів охоплені трудовою діяльністю [1, с. 7]. Основними причинами низького рівня трудової зайнятості інвалідів в Україні є соціально-економічні умови, високий рівень безробіття серед здорових громадян, відсутність фінансового забезпечення заходів щодо створення робочих місць для працевлаштування інвалідів, недосконалість законодавчої бази.

Наприклад, серйозною законодавчою недоробкою щодо працевлаштування інвалідів є те, що вони не можуть одержати статус безробітного. Тому державні центри зайнятості не мають правової можливості для підвищення рівня професійної кваліфікації інвалідів, їх перенавчання, надання кредитів для ведення власного бізнесу.

Результати аналізу свідчать, що основними перешкодами на шляху працевлаштування та професійної реабілітації осіб з обмеженими фізичними можливостями є відсутність економічної зацікавленості керівників підприємств у створенні робочих місць для інвалідів; недостатність кількості спеціалізованих робочих місць; незадовільний рівень інформування осіб з обмеженими можливостями про звичайні й спеціалізовані робочі місця. Рівень трудової активності інвалідів залишається низьким через невідповідність професійної підготовки інвалідів попиту територіального ринку праці, незадовільний професійно-кваліфікаційний рівень, низьку конкурентоспроможність їх робочої

сили. Низький рівень зайнятості серед молодих громадян з функціональними обмеженнями багато в чому зумовлений обмеженістю доступу до набуття освіти. Особливо гострою є проблема набуття освіти для молодих інвалідів з невеликих населених пунктів, сільської місцевості. Крім того, як свідчить практика, професійне навчання молоді з обмеженими можливостями здоров'я часто проводиться за тими професіями, які не потребують високої кваліфікації, лише в умовах виробництва і на підприємствах громадських організацій інвалідів.

Разом з тим, проблема адаптації людей з обмеженими можливостями здоров'я до життя в сучасному інформаційному суспільстві набуває все більшої актуальності. Для реалізації людського потенціалу інвалідів, їх трудової та соціальної реабілітації в цих умовах відкриваються нові можливості через отримання освіти, професійної підготовки та працевлаштування. Велику роль тут має відіграти дистанційна форма освіти, яка передбачає спілкування викладача і студента в інтерактивному режимі. На жаль, поки що в Україні процес розвитку дистанційного навчання стримується, насамперед, через відсутність необхідного матеріально-технічного забезпечення, дефіцит комп'ютерної техніки, обмежені можливості зв'язку.

Таким чином, для вирішення проблем працевлаштування молоді з обмеженими можливостями здоров'я потрібні соціально-економічні важелі макроекономічного рівня: державна підтримка у вигляді пільгового оподаткування, створення стимулів для роботодавців, спрямованих на надання особам з обмеженими фізичними можливостями пріоритетного права на професійне навчання, розширення доступу для здобуття вищої освіти.

Література

1. Качан Л. Актуальні проблеми професійної реабілітації та зайнятості інвалідів // Соціальний захист. – 2004. – № 1. – С. 3–7.